

Nr 264.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 19 § i förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva; given Stockholms slott den 14 mars 1919.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse av 19 § i förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 19 § i förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva.

Härigenom förordnas, att 19 § i förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva skall erhålla följande ändrade lydelse.

19 §.

Skatt beräknas icke för andel, som på grund av arv eller testamente tillkommer barn eller adoptivbarn eller avkomling till barn eller adoptivbarn eller på grund av testamente efterlevande make, där samma andels värde understiger 1,000 kronor, ej heller för annan andel, som icke uppgår till ett värde av 200 kronor.

I övrigt beräknas skatten enligt denna

Tariff.

Klass I. För andel, som på grund av arv eller testamente tillkommer barn eller adoptivbarn eller avkomling till barn eller adoptivbarn eller på grund av testamente efterlevande make.

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100-tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
1,000	0.75	7.50	1.25
2,000	1.00	20	1.50
4,000	1.25	50	2.00
6,000	1.50	90	2.50
8,000	1.75	140	3.00
10,000	2.00	200	3.50

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100 tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
12,000	2.25	270	3.50
15,000	2.50	375	3.50
20,000	2.75	550	3.50
30,000	3.00	900	4.00
40,000	3.25	1,300	4.50
50,000	3.50	1,750	5.00
60,000	3.75	2,250	5.00
75,000	4.00	3,000	5.00
100,000	4.25	4,250	5.00
150,000	4.50	6,750	6.50
200,000	5.00	10,000	7.50
400,000	6.25	25,000	10.00
600,000	7.50	45,000	12.50
800,000	8.75	70,000	15.00
1,000,000	—	—	—

För andel, som uppgår till 1,000,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 10 kronor för varje fulla 100 kronor.

Klass II. För andel, som på grund av arv eller testamente tillkommer fader, moder, broder (halvbroder), syster (halvsyster) eller broders (halvbroders) eller systers (halvsysters) avkomling eller på grund av testamente akademi, vetenskapligt samfund, allmänt undervisningsverk, stipendiefond eller pensionsanstalt, likasom ock sjuk- eller fattigvårdsinrättning eller annan from stiftelse.

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100-tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
200	0.70	1.40	1.20
500	1.00	5.00	1.50
1,000	1.25	12.50	2.25
2,000	1.75	35.00	3.25
3,000	2.25	67.50	4.25
4,000	2.75	110.00	5.25
5,000	3.25	162.50	6.75

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100 tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
10,000	5.00	500	7.00
20,000	6.00	1,200	9.00
60,000	8.00	4,800	10.50
100,000	9.00	9,000	11.00
200,000	10.00	20,000	12.50
400,000	11.25	45,000	15.00
600,000	12.50	75,000	17.50
800,000	13.75	110,000	20.00
1,000,000	—	—	—

För andel, som uppgår till 1,000,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 15 kronor för varje fulla 100 kronor.

Klass III. För andel, som tillkommer kyrka, landsting, kommun eller hushållningssällskap.

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100 tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
200	1.25	2.50	2.50
500	2.00	10	3.00
1,000	2.50	25	5.00
2,000	3.75	75	7.50
3,000	5.00	150	10.00
4,000	6.25	250	12.50
5,000	7.50	375	15.00
6,000	8.75	525	15.00
7,500	10.00	750	14.00
10,000	11.00	1,100	12.50
30,000	12.00	3,600	14.00
60,000	13.00	7,800	15.00
120,000	14.00	16,800	16.00
240,000	—	—	—

För andel, som uppgår till 240,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 15 kronor för varje fulla 100 kronor.

Klass IV. För andel, som tillkommer annan arvinge eller testamentstagare än sådan, som omförmäles i klass I, klass II eller klass III, så ock för andel, som är danaarv.

Andelsbelopp	Procenttal	Skattebelopp	Ökning för varje fullt 100 tal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna andelsbeloppen
kronor		kronor	kronor
200	1.25	2.50	2.50
500	2.00	10	3.00
1,000	2.50	25	5.00
2,000	3.75	75	7.50
3,000	5.00	150	10.00
4,000	6.25	250	12.50
5,000	7.50	375	12.50
10,000	11.00	1,100	15.50
30,000	14.00	4,200	20.00
60,000	17.00	10,200	21.00
120,000	19.00	22,800	21.00
240,000	—	—	—

För andel, som uppgår till 240,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 20 kronor för varje fulla 100 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920 med iakttagande att bestämmelserna i förordningen skola äga tillämpning vid beräkning av arvskatt och skatt för gåva i alla fall, där skatten erlägges efter nämnda dag, även om skattskyldighet tidigare inträtt.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde här-
efter:

Till statsrådsprotokollet för den 9 januari innevarande år anförde jag, i fråga om beräkningen av statsverkets inkomster för år 1920, att jag hade för avsikt att föreslå viss höjning av arvs-katten. Jag anhåller nu att få återkomma till den sålunda väckta frågan.

Vid uppsökandet av nya eller mera givande skatte-källor i avsikt att kunna bereda staten de under nu rådande krisförhållanden nödvändiga ökade inkomsterna hava arv och gåva framstått såsom skatteobjekt, vilka icke hos oss utnyttjats i tillräcklig grad. Statens penningbehov äro som bekant utomordentligt stora, och de allra flesta skatte-källor äro mycket hårt anlitade. Detta kan icke med nu gällande bestämmelser sägas vara fallet med arv och gåva. Visserligen har genom

statsmakternas år 1917 fattade beslut en höjning av skattesatserna för arv och gåva genomförts från och med år 1918, men denna höjning inskränkte sig till klasserna I och II i den i 19 § av förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva intagna tariff och innebar icke heller inom nämnda klasser en större skärpning av skatten än upp till högst 8 procent och 12 procent respektive. Inom klasserna III och IV äro högsta skattesatserna respektive 12 procent och 16 procent. Då nu staten är i behov av ökade inkomster samt arv och gåva hittills burit allenast en jämförelsevis ringa anpart av kristidens ökade skatte-tryck, anser jag mig böra ifrågasätta en höjning av de i ovanberörda förordning bestämda skattesatser för arv och gåva.

Det torde då först tillåtas mig att, för åstadkommande av en jämförelse mellan svenska och utländska förhållanden, lämna en kort redogörelse för de arv- och gåvoskattesatser, som numera tillämpas i andra europeiska länder.

England, som utom huvudskatten, estate duty, ännu alltjämt behåller tilläggsskatterna legacy duty och succession duty, har redan år 1914 höjt den förstnämnda skattens satser — vilka äro underkastade progression i förhållande till kvarlåtenskapens storlek — så, att skatten numera utgår med lägst 1 procent och högst 20 procent av kvarlåtenskapen. Den högsta skatteprocenten uppnås vid kvarlåtenskaper på 1 miljon pund. Till denna skatt komma legacy duty och succession duty, vilka äro alternativa, så att den senare utgår å egendom, som icke är underkastad den förra. Skatterna utgå efter i stort sett samma procent-satser, progressiva allt efter den fjärmare släktskapen. Äkta makar och arvingar i direkt linje äro fria från dessa skatter. Övriga arvtagare äro delade i fyra grupper. För syskon och deras avkomlingar utgå skatterna med 3 procent, för oskylda och vissa avlägsnare släktingar med 10 procent.

England.

Genom en ny arvskattelag av den 31 december 1917 hava arvskattesatserna i Frankrike höjts avsevärt. Dessutom har genomförts en gåvoskatt med än högre skattesatser. Arvskatten är så anordnad, att den drabbar kvarlåtenskaper efter arvlätare med färre antal barn hårdare än kvarlåtenskaper efter arvlätare med flera barn. Kvarlåtenskaper efter arvlätare med minst fyra barn äro fria från skatt. Olika skattesatser tillämpas för fyra grupper av arvlätare, nämligen de som hava tre, två, ett och inga barn, och skatten är inom varje grupp progressiv i förhållande till kvarlåtenskapens storlek. I första gruppen är skatte-

Frankrike.

procenten lägst 0.25 procent och högst 3 procent, i andra gruppen lägst 0.50 procent och högst 6 procent, i tredje gruppen lägst 1 procent och högst 12 procent samt i fjärde gruppen lägst 2 procent och högst 24 procent. Högsta skattesatserna uppnås för den del av kvarlåtenskapen, som överstiger 50 miljoner francs. Gåvoskatten är progressiv *dels* i förhållande till gåvornas storlek, *dels* i förhållande till den närmare eller fjärrare släktskapen. Lägsta skatteprocenten är 1 procent och den högsta 36 procent.

Tyskland.

Tyskland fick redan år 1906 en arvsskatt för hela riket, som i vissa fall utgick med avsevärt hög procent. Skatten var progressiv i förhållande *dels* till den närmare eller fjärrare släktskapen, *dels* till arvslotternas storlek. Lägst utgör den numera 4 procent och högst 30 procent av arvslotten. Den högsta skatteprocenten uppnås vid arvslotter på 1 miljon mark.

Härutöver ha de särskilda staterna arvskatter, som tidigare varit tämligen låga. Under krigsåren ha de i en del stater avsevärt höjts.

Österrike.

Enligt en förordning av den 15 september 1915 utgår i Österrike skatt för arv och gåva. Arvsskatten är progressiv *dels* i förhållande till förvantskapen, i vilket avseende arvtagarna äro indelade i fyra klasser, *dels* ock i förhållande till arvslotternas storlek. Den lägsta skattesatsen är 1.25 procent och den högsta 20 procent. Högsta skattesatsen uppnås vid arvslotter på över 1 miljon österrikiska kronor. Skatten för gåva däremot är progressiv endast i förhållande till förvantskapen mellan givare och gåvotagare. Skatten utgår med lägst 1.5 procent och högst 20 procent.

Schweiz.

Schweiz införde arvsskatten mycket tidigt, redan i slutet av 1700-talet. Skattesatserna uppgingo i början allenast till 5 à 6 procent. Numera hava de särskilda kantonerna var sina arvskatter med sinsemellan synnerligen olika skattesatser, på sina håll redan sedan 1800-talet anmärkningsvärt höga. Oavsett den progression, som i vissa stater gällde i förhållande till arvslotternas storlek, uppgingo skattesatserna för oskylda till i regel 10 procent men i vissa kantoner högre, i Uri ända upp till 20 procent. Togs nyssberörda progression i beräkning, blevo skattesatserna än högre. I Uri ökades skatteprocenten med $\frac{1}{10}$ för varje belopp av 10,000 francs av arvslotten, så att den vid högre förmögenheter kunde gå upp till hälften och mera av förmögenheten.

I Holland är arvskatteprocenten lägst 1 procent och högst 25 procent.

Holland.

I Danmark ha arvskattesatserna höjts genom en lag av den 21 december 1918. Arvtagarna äro fördelade i grupper allt efter skyldskapen. Inom varje grupp äro skattesatserna progressiva i förhållande till arvslotternas storlek. Inom den närmaste släktskapsgruppen, som omfattar make och barn, är den lägsta skatteprocenten 1 och den högsta 8 procent. I de två därefter följande grupperna äro motsvarande siffror respektive 4 och 12 samt 7 och 16 procent. I den fjärmaste skyldskapsgruppen är den lägsta skatteprocenten 10 och den högsta 20 procent. Den högsta procenten uppnås vid arvslotter om 1 miljon kronor. För alla arvslotter över 150,000 kronor beräknas dock blott 15 procent på de första 150,000 kronorna.

Danmark.

Arvskatten i Norge är reglerad med hänsyn till fem olika klasser av arvtagare, indelade efter släktskap, och utgår efter en för varje grupp särskild skatteskala, progressiv i förhållande till arvslotternas storlek. Inom den närmaste släktskapsklassen utgår skatten med 1 procent för de 10,000 kronor, varmed arvslotten överstiger 3,000 kronor, med 2 procent för nästa 20,000 kronor o. s. v. samt med 8 procent å det belopp, som överstiger 200,000 kronor. I den fjärmaste släktskapsklassen är den högsta skattesatsen 20 procent och gäller för den del av arvslotten, som överstiger 50,000 kronor.

Norge.

Genom en i år till lantdagen avlåten proposition, som i huvudsak och i varje fall beträffande skattesatserna tillstyrkts av vederbörande utskott, har regeringen i Finland föreslagit en lag angående skatt på arv och gåva. Den föreslagna skatten, som utgår lika för arv och gåva, är progressiv dels i förhållande till lotternas storlek, dels i förhållande till den närmare eller fjärmare släktskapen. Med hänsyn till släktskapen äro arv- och gåvotagarna uppdelade i fyra klasser. Inom den närmaste släktskapsklassen är progressionen 0.5 procent—5 procent allt efter lotternas storlek och inom den fjärmaste 3.5 procent—35 procent.

Finland.

Av ovanstående redogörelse framgår, att samtliga omförmälda länder genomgående ha högre arvskattesatser än Sverige. Då jag nu ifrågasätter en höjning av skattesatserna för arv och gåva även för vårt lands vidkommande, anser jag densamma böra begränsas till i

genomsnitt 25 procent av nu gällande skattesatser. Den inbördes proportionen mellan skattesatserna för de olika klasserna torde få för närvarande lämnas orubbad.

I överensstämmelse med nu angivna synpunkter har jag inom finansdepartementet låtit upprätta förslag till förordning angående ändrad lydelse av 19 § i förordningen den 19 november 1914 om arvskatt och skatt för gåva, därvid skattesatserna höjts med ungefär 25 procent samt vissa i samband därmed erforderliga smärre ändringar i tarifferna i övrigt vidtagits. Om detta förslag genomföres, skulle de lägsta och högsta skattesatserna bliva i klass I respektive 0.75 procent och 10 procent, i klass II respektive 0.70 procent och 15 procent, i klass III respektive 1.25 procent och 15 procent samt i klass IV respektive 1.25 procent och 20 procent.

Statsverkets inkomst av arvs- och gåvoskatten beräknar jag, efter genomförande av nu förordade tariffhöjning, till det i statsverkspropositionen påräknade beloppet, 15 miljoner kronor.

Föredragande departementschefen uppläste härefter ovanberörda, inom departementet utarbetade författningsförslag och hemställde, att detsamma måtte föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga litt. . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Birger Looström.